

بررسی و ارزیابی جایگاه ایران در جهانی شدن و ارائه یک الگوی مدیریتی مناسب

دکتر احمد جعفری صمیمی*

دکتر کرم سینا**

چکیده

از دهه ۱۹۹۰ پیدیده‌ی «جهانی شدن»^۱، یکی از بحث انگیزترین موضوعات، فرا روی کشورها قرار گرفته است، و در مورد جهانی شدن اظهار نظرهای بسیاری وجود دارد و بررسی آثار و پیامدهای گستردۀ این فرآیند بر ابعاد مختلف حیات انسانی از جمله آثار سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آن توجه خاص اندیشمندان مدیریت، سیاستمداران، اقتصاد دانان و متولیان فرهنگی جهان را به خود جلب کرده است. در این تحقیق ضمن بررسی عوامل موثر در جهانی شدن و تأثیر جهانی شدن بر عوامل مختلف سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی، سعی شده است موضوع جهانی شدن از لحاظ کمی مورد بررسی قرار بگیرد. بنابراین سوال اصلی تحقیق این است که عوامل موثر در جهانی شدن کدامند؟ در بین عوامل جهانی شدن نقش کدام عامل مهم‌تر است؟ آیا با آزادسازی اقتصادی و کاهش فساد مالی در ایجاد اصلاحات نظام مدیریتی رتبه ایران در جهانی شدن ارتقاء می‌یابد؟ و نقش کدامیک (آزادسازی اقتصادی و کاهش فساد مالی) در ارتقاء موقعیت در جهانی شدن بیشتر است؟

هدف تحقیق، جواب به سوالات فوق در جهت اثر بخشی دولت است تا بتواند با اصلاحات نظام مدیریتی به راحتی به عضویت سازمان تجارت جهانی (WTO) درآید و از آثار مثبت عضویت استفاده بهمینه و از آثار منفی به دور باشد.

این تحقیق در دو محور اصلی انجام گرفته است: ۱- عوامل موثر بر جهانی شدن و تعیین مهمترین عامل ۲- اصلاحات نظام مدیریتی در جهت ارتقاء موقعیت ایران با استفاده از ابزار آزادسازی اقتصادی و کاهش فساد مالی و تعیین درجه اهمیت هر یک از آنها.

روش جمع آوری بصورت آرشیوی از طریق سایت‌های اینترنتی انجام شد. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از ضریب رتبه ای همبستگی اسپیرمن^۲ برای انتخاب بهترین عامل جهانی شدن از بین عوامل اقتصادی، سیاسی، فردی و فنی و تعیین ارجحیت اصلاحات مدیریتی (آزادسازی اقتصادی و فساد مالی) استفاده شده است.

نتیجه تحقیق نشان می‌دهد که شدت درجه همبستگی عوامل جهانی شدن به ترتیب: فنی، فردی، اقتصادی و سیاسی می‌باشد و آزادسازی اقتصادی به عنوان ابزار اصلاحات مدیریتی نسبت به فساد مالی ارجح است.

* استاد، عضو هیات علمی دانشگاه مازندران
بابلسر - سازمان مرکزی دانشگاه - دانشگاه مازندران

** دانش آموخته دکتری مدیریت دولتی (گرایش خط و مسی گذاری و تصمیم گیری)، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران
تهران - بزرگراه اشرفی اصفهانی - به سمت حصارک - دانشکده مدیریت و اقتصاد دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران

بررسی نشان می دهد با عنایت به درخواست های متعدد عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی (WTO) به لحاظ وضعیت خاص اقتصادی ، اجتماعی لازم است آزاد سازی اقتصادی در دستور کار مدیران دولتی قرار گیرد و گرایش اصلاحات مدیریتی لازم جهت بهبود جایگاه ایران در جهانی شدن، به سوی آزادسازی اقتصادی معطوف باشد .

وازگان کلیدی :

جهانی شدن، شاخص های جهانی شدن، آزاد سازی اقتصادی، فسادمالی و اقتصادی ، اصلاحات مدیریتی.

مقدمه

پیش توجه جهانیان و اندیشمندان را به خود جلب کرده است. (سردار آبادی، ۱۳۸۰، ۱۶۰)

بنابر این جهانی شدن فرآیندی است پیچیده که بر جنبه های مختلف زندگی همه ی مردم جهان تأثیر می گذارد و واقعیتی است که چه بخواهیم و چه نخواهیم وجود دارد و بر کل جهان تأثیر گذار است. حال سئوالی که مطرح می شود این است که شرایط برخورد کشورها با این پدیده چگونه باید باشد؟

در این تحقیق ، عوامل مؤثر بر جهانی شدن و تعیین مهم ترین عامل و تأثیر آزادسازی اقتصادی و کاهش فساد مالی بر جهانی شدن، و درجه اهمیت هر یک جهت اصلاح نظام مدیریتی در ارتقای رتبه ی جهانی شدن مورد بررسی قرار می گیرد. ابتدا شاخص های جهانی شدن با استفاده از منابع دست اول استخراج و درجه اهمیت هر یک از شاخص های مشخص و رابطه ی آن با آزادسازی اقتصادی و کاهش فساد مالی و درجه ای اهمیت آنها با استفاده از روش های آماری تعیین می گردد.

تعريف موضوع تحقیق

جهانی شدن که از مناقشه آمیزترین موضوعات در علوم اجتماعی است و هر چند در مورد آن بحث های زیادی صورت گرفته ولی هنوز تعریفی جامع و فراگیر که در بردارنده کلیه ای جوانب این پدیده باشد، ارائه نشده است و همچنان در تعریف آن مشاجرات و ابهامات فراوانی مشاهده می شود. (بهکیش، ۱۳۸۰، ۲۰)

برخی نویسندها، جهانی شدن را « مرحله ای از سرمایه داری» و یا « مدرنیته ای جدید» خوانده و برخی آن را «یک راه جدید تفکر» معرفی کرده اند . در عین حال گاه

یکی از پدیده های بسیار قابل توجه دهه ی اخیر موضوع جهانی شدن است که اولین موج آن بین سال های ۱۸۷۰-۱۹۱۴ و موتور محرك آن، پیشرفت به دست آمده در امر حمل و نقل و کاهش تعرفه ها بود. موج دوم مربوط به سال های ۱۹۵۰-۱۹۸۰ بوده که ویژگی آن اdagام کشورهای غنی در یک دیگر است. اما موج اخیر جهانی شدن در حدود دهه ی ۱۹۸۰ آغاز شده و تا به امروز ادامه یافته است.

جهانی شدن فرآیندی است از تحول ، که مرزهای سیاسی و اقتصادی را کم رنگ ، ارتباط را گسترش و تعامل فرهنگ ها را افزون می نماید . جهانی شدن پدیده ی چند بعدی است که آثار آن قابل تسری به فعالیت های اجتماعی است و همچنین محیط زیست را متأثر می کند . (بهکیش، ۱۳۸۰، ۷۲)

جهانی شدن یکی از جدیدترین مفاهیم دنیای مدرن است که در عصر حاضر نشانگر جهان در آینده می باشد، این مفهوم مورد مجادله ی متفکران پیرو تحله های فکری گوناگون قرار گرفته ، برداشت و تعبیر مختلفی را در عرصه رشته های گوناگون انسانی موجب شده است. (سلیمی، ۱۳۸۰، ۷۲) همچنین در ابعاد سیاسی، فرهنگی و اقتصادی، جذاب ترین موضوع مورد بحث محافل دانشگاهی در دهه ی ۱۹۹۰ میلادی است. با ورود به هزاره ی سوم میلادی بحث جهانی شدن با آسیب پذیری، کم رنگ شدن مرزهای سیاسی، فرهنگی و اقتصادی و کاهش اقتدار دولت - ملت ها و افزایش اقتدار واحدهای فرامللی نظیر سازمان ملل، سازمان های بین المللی غیر دولتی و جنبش های اجتماعی فراملی و فروملی، بیش از

سهم اقتصاد ایران و ارتقای موقعیت آن در تجارت بین المللی و اقتصاد جهانی را مدنظر قرار می‌دهد.

هدف‌های تحقیق: اهداف علمی

فرآیند جهانی شدن به سرعت پیش می‌رود و خواسته‌یا ناخواسته تأثیرات گسترده‌ی خود را به تمامی کشورها اعم از همراه و ناهمراه تحمیل می‌نماید. ضرورت برخورد اصولی و علمی با این پدیده انجام تحقیقاتی از این دست را می‌طلبد تا با تکیه بر نتایج آن بتوان ضمن حفظ یک اقتصاد سالم و مستقل و با پای بنده به اهداف و مبانی ارزش‌های انقلاب اسلامی، ارزشهایی چون تأمین عدالت اجتماعی و حمایت از اقشار محروم، از مزايا و منافع احتمالی این پدیده بهره‌مند شد.

جهانی شدن شامل وابستگی و قاعده‌مندی تمامی روابط اجتماعی موجود بر کره زمین است و در یک بافت کاملاً جهانی هیچ رابطه‌ی خاصی یا مجموعه‌ی ای از روابط نمی‌تواند به صورت منزوی و یا مجزا وجود داشته باشد. بنابراین روند جهانی شدن بر هدایت هر کشور تأثیر می‌گذارد زیرا مزهای ملی ماهیت خود را از دست گذاران مایلند پیش از اعمال سیاست‌های مختلف مورد نظرشان آثار احتمالی آن را پیش بینی، نتایج آن را تجزیه و تحلیل و در صورت نامطلوب بودن جنبه‌هایی از آن، در سیاست‌های مزبور تجدید نظر به عمل آورند. این امر موجب می‌شود که خط مشی گذاران و مجریان بخش‌های مختلف اقتصادي کشور غافلگیر نشده و در مسیر امور از قدرت پیش بینی و کنترل برخوردار باشند تا بتوانند اثر عوامل مختلف اقتصادي را در فعالیت‌های خود اندازه‌گیری و تعیین کنند. هدف علمی این تحقیق بررسی عوامل مؤثر بر جهانی شدن و درجه‌ی اهمیت هر یک و تبیین رابطه‌ی آماری بین جهانی شدن و آزادسازی اقتصادي و کاهش فساد مالی در جهت بهبود اصلاح نظام مدیریتی کشور می‌باشد.

با تعاریفی نسبتاً دقیق مواجه می‌شویم که آن‌ها نیز نمی‌توانند ابهامات پیرامون این کلمه را بزدایند. (Scholte 2000, 15)

«پراتون»^۱ جهانی شدن را فرآیندی از تحول می‌داند که مرزهای سیاسی و اقتصادی را کم رنگ؛ ارتباطات را گسترش و تعامل فرهنگ‌ها را افزون می‌نماید. به نظر وی جهانی شدن پدیده‌ای چند بعدی است که آثار آن قابل تسری به فعالیت‌های اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، حقوقی، فرهنگی، نظامی، و فناوری است و همچنین محیط زیست را متأثر می‌کند. (بهکیش، ۱۳۸۰، ۲۴)

به نظر «مالکوم واترز» جهانی شدن فرایندی اجتماعی است که در آن قید و بندوهای چگرفایی‌کی که بر روابط اجتماعی و فرهنگی سایه افکنده است از بین می‌رود و مردم به طور فزاینده‌ای از کاهش این قید و بندوها آگاه می‌گردند. (واترز، ۱۳۷۹، ۱۲)

به طور کلی با توجه به ابعاد مختلف جهانی شدن و تغییرات سیاسی، اجتماعی، اقتصادی ناشی از آن، کشورهای مختلف جهان برای سازگاری با تغییرات حاصل از روند جهانی شدن باید دست به ابتکار عمل بزنند. آن‌ها با پیش بینی و تخمین‌های خود برخورد با آسیب‌های احتمالی پیش رو را هر چه بیشتر کاهش داده و راه ورود به کوران جهانی شدن را تا حد امکان نرم و روان می‌سازند، لازم به ذکر است که این سازگاری‌ها در سطح فرا ملی - ملی باید لحاظ شود. در سطح فرامملی باید به توسعه به عنوان یک نوع کنترل جهانی به منظور حل مسائل و مشکلات جهان روی کرد و در سطح ملی دولت‌های محلی جایگاه و برنامه ویژه‌ای برای آن تدارک دید. (سلیمی، ۱۳۷۹، ۲)

بنابراین یکی از پدیده‌های بسیار قابل توجه دهه‌های اخیر در جهانی شدن اقتصاد، درهم آمیزی و ادغام فرایند اقتصادهای ملی در اقتصاد جهانی است که آثار آن را می‌توان در افزایش بازرگانی بین المللی، جهانی شدن تولید و جریان سرمایه گذاری مستقیم خارجی^۲ (FDI) ملاحظه کرد که این تحقیق، مطالعه‌ی یکی از محورهای اساسی در بخش سیاستهای اقتصادی، یعنی افزایش

1 . Perraton

2 . Foreign Direct Investment

جنوب^{*}، از شیفتگی اولیه نسبت به این پدیده بیرون آمده و هشیارانه به نقادی آن پرداخته است.

با عنایت به آثار متعدد جهانی شدن و عضویت در سازمان تجارت جهانی در زمینه های اشتغال، تولید، درآمد، رفاه و با توجه به این که اقتصاد ایران از یک سو وارد کننده‌ی حجم عظیمی از کالاها و خدمات از کشورهای عضو سازمان تجارت جهانی است و از سوی دیگر صادر کننده نفت خام و محصولات خام غیر نفتی به این کشورها می‌باشد، همچنین با استناد به استراتژی‌های ترسیم شده در برنامه‌های توسعه‌ی اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی که در راستای گسترش صادرات غیر نفتی و روی آوری به سمت مکانیزم‌های مبتنی بر بازار است، به نظر می‌رسد عدم توجه به مسئله‌ی جهانی شدن و عدم عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی، عامل منفی در جدا نگه داشتن اقتصاد ایران از تحولات اقتصادی و تقسیم کار بین المللی بر پایه‌ی ظهور و تثبیت مزیت‌های نسبی بوده است.

پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی در مقطع کنونی چه از لحاظ وضعیت اجتماعی، اقتصادی، حقوقی و چه به لحاظ وضعیت سایر رقبا و اعضای مذبور تبعات زیادی به کشور تحمیل خواهد نمود. برای این که ایران بتواند از جایگاه نیزومند چانه زنی در مباحث و مذاکرات اولیه ورود به سازمان تجارت جهانی بهره مند باشد، اتخاذ و اجرای یک سلسله تدبیر و اقدامات بسترسازی اقتصادی و تجاری و اصلاحات مدیریتی ضروری به نظر می‌رسد. جهت تسريع در نیل به پیامدهای مثبت عضویت در سازمان تجارت جهانی و جلوگیری از آثار و پیامدهای منفی آن ضروری می‌نماید که شاخص‌ها و عوامل مؤثر در جهانی شدن و تأثیرات آن بر شاخص‌های اقتصادی و اجتماعی بررسی و مدل مدیریتی مناسب ترسیم گردد.

در نتیجه سوال‌های اصلی تحقیق

سوال اولیه: با توجه به عوامل جهانی شدن (فنی، سیاسی، اقتصادی، فردی) نقش کدام یک به ترتیب بیشتر است؟

اهداف کاربردی

از آن جایی که جهانی شدن دارای اثرات گوناگون است و همچنین با توجه به مشکلات اقتصادی و اجتماعی جامعه و اهمیت یافتن تجارت الکترونیکی و ارتباط بین کشورها، صرورت دارد جایگاه ایران در این ارزیابی مشخص گردد؛ در صورت وجود نقص در قوانین، مقررات کشوری و مدیریتی مورد اصلاح قرار گیرد و یک مدل مناسب مدیریتی، جهت پیوستن به دهکده‌ی جهانی ارائه گردد. بهترین کاربران این تحقیق، مدیران ارشد سیاسی و اقتصادی و خط مشی گذاران کشور می‌باشند، زیرا جهانی شدن، مباحث جدیدی را به اداره‌ی امور عمومی و مدیریت دولتی اضافه نموده است.

مسئله‌ی تحقیق

امروزه جهان به سرعت به سوی جهانی شدن پیش می‌رود. در بسیاری از مقالات، سخن رانی‌ها و نوشهای منتشر شده در جهان با تکیه بر آثار مثبت، منافع این فرآیند را کلید توسعه اقتصادی جهان در آینده می‌شمارند و کشورهای در حال توسعه را به الحاق هر چه سریع‌تر به این فرآیند به ظاهر اجتناب ناپذیر فرا می‌خوانند و صراحةً خاطرنشان می‌سازند که هر گونه کنیدی و تردید در باز کردن مرزهای اقتصاد ملی به روی اقتصاد جهانی و پیوستن به این موج فراگیر باعث از دست رفتن فرصت‌های مغتنم بسیار و تحمل هزینه‌ها و خسارت‌های فراوان است. اما پس از بروز بحران‌های مالی جدی در سال ۱۹۹۷ در آسیای شرقی و پس از آن در چند کشور دیگر چون روسیه، برباد و مکزیک و نیز فقدان مشاهده منافع محسوس این فرآیند برای بسیاری از کشورهای در حال توسعه و همچنین با توجه به مشکلات فرهنگی، اجتماعی، زیست محیطی ناشی از عملکرد افراطی بازار آزاد در بعدجهانی و افزایش نابرابری‌های ملی و بین المللی، بسیاری از سیاست گذاران کشورهای جهان سوم و نیز تحلیلگران و دانشگاهیان و سازمان‌های غیر دولتی چه در کشورهای شمال و چه در کشورهای

^{*} کشورهای شمال (اقتصاد توسعه یافته پر درآمد)، کشورهای جنوب (اقتصاد رو به توسعه کم درآمد)

بنیاد هریتیج^۱ اندازه گیری می شود . آزاد سازی اقتصادی از ۱۰ شاخص کلی و ۵۰ شاخص جزئی تشکیل شده که بین ۰ تا ۵ اندازه گیری شد . صفر به منظور آزادی کامل اقتصادی و ۵ به عنوان عدم کامل آزاد سازی اقتصادی است .

فساد مالی و اقتصادی

منظور از فساد مالی و اقتصادی در این تحقیق رتبه ای کشورها از لحاظ شاخص فساد مالی است که در مؤسسه ای شفافیت بین المللی آندازه گیری شد . شاخص فساد مالی بین صفر تا ۱۰ متغیر است که صفر به منظور بیشترین فساد و ۱۰ به منزله ای پاک ترین می باشد .

اصلاحات مدیریتی

منظور از اصلاحات مدیریتی تحقیق آزادسازی اقتصادی در زمینه نرخ تعرفه ، مالیات ، سرمایه گذاری خارجی ، مالکیت بانکها ، ...) و کاهش فساد مالی (عدم سوء استفاده مدیران دولتی برای منفعت خصوصی) .

طرح نظری مسئله ای تحقیق (چارچوب نظری)

پژوهشگران جهانی شدن را به طرق مختلف تعریف کرده و هر یک از دیدگاه خاصی به این مسئله نگاه کرده اند . هر یک از دیدگاه خاصی به این مسئله نگاه کرده اند . «کروگمن^۲» و «رنه بالز^۳» جهانی شدن را « ادغام بیشتر بازارهای جهانی » تعریف کرده اند . پروفسور کول^۴ با بهره گیری از تعریف «سازمان هم کاری و توسعه اقتصادی »^۵ جهانی شدن را الگویی از فعالیت های فرامرزی بنگاه ها و شرکت ها تعریف می کند که شامل سرمایه گذاری بین المللی ، تجارت و همکاری برای ابداع و نوآوری و توسعه فرآورده های تازه و نو ، تولید ، منبع شناسی و بازاریابی است .

مک ایوان^۶ جهانی شدن را «گسترش بین المللی مناسبات تولیدی و مبادله سرمایه سalarانه » می داند .

سوال ثانویه : آیا کاهش فساد مالی و آزادسازی اقتصادی تأثیری بر اصلاحات مدیریتی در زمینه ای جهانی شدن دارند ؟ و نقش کدام بیشتر است ؟

تعاریف عملیاتی:

جهانی شدن

جهانی شدن در این تحقیق همان رتبه ای جهانی شدن برای ۶۲ کشور است که مؤسسه ای مشاوره ای بین المللی کرنی همه ساله منتشر می کند و دارای ۱۳ شاخص تحت چهار عامل اقتصادی ، سیاسی ، فنی و فردی است .

عوامل اقتصادی

رتبه ای کشورها در زمینه ای تجارت بین الملل ، سرمایه گذاری در اوراق قرضه و سهام ، سرمایه گذاری مستقیم خارجی ، در آمد سرمایه گذاری کشورها که مؤسسه ای مشاوره ای بین المللی کرنی آن را اندازه گیری کرده است .

عوامل فردی

رتبه ای کشورها در زمینه ای ارتباط تلفن بین المللی ، نقل و انتقال جهان گردی و توریسم ، نقل و انتقالات پول بین المللی به وسیله ای مؤسسه ای مشاوره ای بین المللی کرنی اندازه گیری شد .

عوامل فنی

رتبه ای کشورها از لحاظ تعداد کاربران اینترنت ، ارائه دهنگان اینترنت ، «سرورهای اینترنتی » مطمئن که مؤسسه ای بین المللی کرنی اندازه گیری کرده است .

عوامل سیاسی

رتبه ای کشورها از لحاظ عضویت در سازمان های بین المللی ، مشارکت در سازمان ملل و شورای امنیت ، قراردادهای خارجی ، تعداد سفارت خانه کشور که در مؤسسه بین المللی کرنی اندازه گیری شد .

آزادسازی اقتصادی

منظور از آزاد سازی اقتصادی در این تحقیق رتبه کشورها از لحاظ آزاد سازی اقتصادی است که همه ساله بوسیله ای

1 . Heritage Foundation

2 . Trans Parancy International

3 . Naomit . Krogman

4 . R . Balz

5 . Pro . C . kool

6 . M.Evan

جواب این سوال که چرا ایران از لحاظ جهانی شدن در بین ۶۲ کشور، در طی سال‌های ۲۰۰۳ و ۲۰۰۴ رتبه ۶۲ را کسب نموده است و چه اصلاحاتی لازم است در نظام مدیریتی ایران انجام شود تا موقعیت ایران در جهانی شدن ارتقا یابد؟ محقق پس از مطالعات نظری، جهانی شدن را تابع عوامل داخلی می‌داند که چارچوب نظری تحقیق به شرح جدول زیر خلاصه می‌شود:

		جهانی شدن	
		کم	زیاد
مدیریتی	اصلاحات	کم	زیاد
		H_0 : با اصلاحات کم مدیریتی، موقعیت ایران در جهانی شدن کاهش می‌یابد.	H'_0 : با اصلاحات کم مدیریتی، موقعیت ایران در جهانی شدن ارتقاء می‌یابد.
مدیریتی	اصلاحات	H_1 : با اصلاحات زیاد مدیریتی، موقعیت ایران در جهانی شدن کاهش می‌یابد.	H'_1 : با اصلاحات زیاد مدیریتی، موقعیت ایران در جهانی شدن ارتقاء می‌یابد.

مدل تحلیلی «فرضیات تحقیق»

با توجه به چهار چوب نظری تحقیق فرضیات تحقیق به شرح زیر است:

فرضیه اول:

((در بین عوامل جهانی شدن «اقتصادی، سیاسی، فردی، فنی» نقش عامل پرستنی از سایر عوامل مهم تر است.))

فرضیه دوم:

((اصلاحات مدیریتی در راستای خط مشی مدیریت عمومی و آزادسازی اقتصادی و کاهش فساد مالی در جهت ارتقای جهانی شدن نقش معنی داری را دارند.)) به عبارت دیگر هر قدر آزادسازی اقتصادی بیشتر و فساد مالی کمتر باشد اصلاحات مدیریتی بیشتر و جهانی شدن تسريع می‌گردد.

فرضیه سوم:

((بین دو عامل آزادسازی اقتصادی و کاهش فساد مالی، در جهت اصلاحات نظام مدیریتی، نقش آزادسازی اقتصادی مهم تر است.))

از طرف دیگر در دهه ۹۰ اخیر شاهد ظهور رویکرد جدیدی متفاوت نامیده اند: مدیریت گرایی^۱، مدیریت دولتی نوین^۲ و دولت کارآفرین^۳.

رویکرد نوین مدیریت دولتی خصلت‌هایی دارد که آن را از اداره‌ی امور دولتی سنتی متمایز می‌سازد.

در این رویکرد مسئولیت مدیریت و نیل به اهداف مورد توجه بیشتری قرار می‌گیرد. انعطاف پذیری و نرمش در ساختار مدیریت رو به فرونی می‌نهد ارزیابی و سنجش عملکردها با دقت همراه می‌شود و اقتصاد، کارآیی، اثر بخشی به واژه‌های آشنای این رویکرد تبدیل می‌شود.

ویژگی‌های مهم رویکرد نوین مدیریت دولتی جلب مشارکت مردم در انجام امور و سیرین کارها به دست آنها است. ساختار تشکیلات گسترده‌ی دولتی نمی‌تواند به بهره‌وری بالایی دست یابد مگر آن که بخش‌های عملیاتی و اجرایی خود را به دست شهروندان بسپارد و تنها نظارت و سیاست گذاری را از آن خود بداند. خصوصی سازی، مقررات زدایی و کاهش قوانین و ضوابط دست و پاگیر، جلوه‌های اصلی مدیریت دولتی نوین است که جملگی تمایل به سوی الگوهای مدیریت بخش خصوصی را نشان می‌دهد (آون هیوز، ۱۳۷۷، مقدمه‌ی مترجمان).

بنابراین چهارچوب نظری تحقیق بر پایه اقتصاد یعنی تئوری «انتخاب عمومی» و «تئوری اصلی/وکیل» بنا شده است که کوچک شدن تشکیلات بخش عمومی با پاسخگو شدن سازمان‌ها در برابر انتظارات مردم و بهره‌وری مدیریت دولتی از طریق آزادسازی اقتصادی می‌باشد. که ره آوردهای اثر بخش آن کاهش فساد مالی و موقعیت مناسب برای جهانی شدن می‌باشد. (آون هیوز، ۱۳۷۷، ۲۱ و ۲۴)

آزاد سازی اقتصادی یک هدف نیست بلکه یک ابزار است که برای تحقق اهداف اقتصادی مورد استفاده فرار می‌گیرد، که در این تحقیق محقق در پی تعیین مهم ترین عوامل جهانی شدن و اصلاحات نظام مدیریتی در جهت ارتقای موقعیت ایران در جهانی شدن می‌باشد. در

1 . Managerialism

2 . New Public Management

3 . Entrepreneurial Government

*Organization For Economic Cooperation and Development

نوع تحقیق

این پژوهش در صدد برقراری روابط بین اصلاحات مدیریتی و جهانی شدن، و از طرف دیگر تعیین رابطه بین آزادسازی اقتصادی و فساد مالی و ارتقاء موقعیت جهانی شدن می باشد که این نوع تحقیق همبستگی است و در پی تعیین رابطه بین عوامل جهانی شدن و انتخاب مهم ترین عامل در ارتقاء موقعیت جهانی شدن، تعیین رابطه بین آزادسازی اقتصادی و فساد مالی با جهانی شدن و انتخاب مهم ترین گزینه از بین دو عامل فوق در جهت اصلاحات مدیریتی می باشد.

جامعه‌ی آماری

در این تحقیق، جامعه‌ی آماری با نمونه‌ی آماری برابر است که جامعه‌ی آماری شامل ۶۲ کشور است (۵۰ کشور صنعتی و چند نماینده‌ی کلیدی از اقتصادی نو ظهور از جمله ایران) و روی هم رفته ۸۰ درصد جمعیت جهان و بیش از ۹۵ درصد تولید جهانی متعلق به آن هاست و علت انتخاب جامعه‌ی آماری این است که اطلاعات مربوط به شاخص جهانی شدن و رتبه بندی کشورها در این مورد (۶۲ کشور) وجود دارد. که از سال ۱۹۹۵ تا ۲۰۰۴ از سوی مؤسسه‌ی مشاوره‌ی بین‌المللی کرنی، رتبه‌ی کشورهای فوق را از طریق سایت اینترنتی A.T.Kearney منتشر می‌کند.

روش‌های جمع آوری داده‌ها

گرداوری داده‌ها در این تحقیق به صورت کتابخانه‌ای و میدانی است زیرا جهت مطالعات نظری و تئوریک جهانی شدن و شاخص‌های مربوط به آن از روش کتابخانه‌ای و برای رتبه‌ی جهانی شدن و آزادسازی اقتصادی و فساد مالی از روش میدانی با مراجعه به سایت‌های گوناگون از جمله:

1) <http://www.A.T.Kearney.com>

2) <http://www.TransparencyInternational.com>

3) <http://www.Heritage Foundation.com>

دوره زمانی تحقیق

با توجه به محدودیت اطلاعات از اطلاعاتی که سه مؤسسه بین‌المللی در این موارد منتشر نموده اند یعنی مؤسسه‌ی مشاوره‌ی بین‌المللی کرنی در مورد رتبه‌ی جهانی شدن، بنیاد هریتیج در مورد رتبه‌ی بندی آزادی اقتصادی کشورها و مؤسسه‌ی شفافیت بین‌الملل در مورد رتبه‌ی بندی شاخص فساد مالی کشورها، مربوط به سالهای ۲۰۰۳ و ۲۰۰۴ به صورت آرشیوی استفاده شده است.

قلمرو مکانی تحقیق

اطلاعات مورد نظر با مراجعه به سایت اینترنتی که به وسیله مؤسسه‌ی مشاوره‌ی بین‌المللی کرنی در مورد رتبه‌ی جهانی شدن و بنیاد هریتیج درباره‌ی رتبه‌ی آزادی اقتصادی و مؤسسه‌ی شفافیت بین‌الملل در مورد رتبه‌ی شاخص فساد مالی کشورها منتشر شده مربوط به ۶۲ کشور از جمله ایران است که حدود ۸۵ درصد جمعیت و ۹۵ درصد تولید جهان را به خود اختصاص داده اند.

روش تحقیق

در این پژوهش روش تحقیق کاربردی^۱، میدانی^۲ و تحقیق گذشته نگر^۳ است به این دلیل کاربردی است که هدف از این پژوهش پیدا کردن راه حل واقعی مسائل جهت ارتقاء موقعیت ایران در جهانی شدن است و تحقیق میدانی است به خاطر این که پژوهش حاضر در یک موقعیت واقعی رتبه‌ی ایران را در بین ۶۲ کشور از لحاظ شاخص جهانی شدن و شاخص آزادسازی اقتصادی و فساد مالی مورد بررسی می‌دهید.

از طرف دیگر تحقیق گذشته نگر است به دلیل این که داده‌های گرداوری شده مربوط به رتبه‌ی جهانی شدن و آزادسازی اقتصادی و فساد مالی در مورد رویدادهایی است که در گذشته رخ داده است.

استفاده شده است.

1. Applied

2. Field

3. Retrospective

طبق نظر کارشناسان مؤسسه مشاوره بین المللی کرنی مهم ترین شاخص جهانی شدن ، سرمایه گذاری مستقیم خارجی است زیرا با اقتصاد ، سیاست و تکنولوژی ترکیب شده است ، شاخص‌های جهانی شدن تحت چهار عامل به شرح زیر است :

- ۱ - عامل اقتصادی : تجارت بین الملل ، سرمایه گذاری مستقیم خارجی ، سرمایه گذاری در اوراق قرضه در آمد سرمایه گذاری .
- ۲ - عامل فردی : ترافیک مکالمات خارجی ، جهان گردی ، نقل و انتقالات پول بین المللی .
- ۳ - عامل فنی : کاربران اینترنت ، میزبانان اینترنت ، سرورهای اینترنتی مطمئن .
- ۴ - عامل سیاسی : عضویت درسازمان‌های بین المللی ، مشارکت در سازمان ملل وشورای امنیت سفارت خانه‌ها و قراردادها .
- ۵- توصیف داده‌ها مربوط به شاخص فساد مالی در طی سال ۲۰۰۳ تعداد ۱۳۳ کشور و در سال ۲۰۰۴ تعداد ۱۴۶ کشور از لحاظ شاخص فساد مالی مورد بررسی قرار گرفته اند به علت اینکه در سال ۲۰۰۳ اطلاعات و منابع کشف شده فقط برای ۱۳۳ کشور وجود داشته است . اطلاعات مربوط به فساد مالی از طریق ۱۸ نظر سنجی مختلف ، از ۱۲ مؤسسه‌ی مستقل شامل : دانشگاه کلمبیا ، اتحادیه اطلاعاتی اقتصاد دانان ، خانه آرادی ، بانک توسعه چند جانبه ، مشاور ریسک سیاسی و اقتصادی ، بانک جهانی ، بانک اروپایی به منظور بازسازی و توسعه ، مجمع اقتصادی جهانی ، مرکز تحقیقات بازار جهانی به شرح زیر استخراج می‌گردد :

- 1- Freedom House Nations in Transit (FH) , 2003
- 2- The Economist Intelligence Unit (EIU) , 2003
- 3- PricewaterhouseCoopers (PwC) , the 2001 Opacity Index .
- 4-The Institute for Management Development , Lausanne (IMD) . We will use data for 2001 – 2003
- 5-The Political and Economic Risk Consultancy , Hong Kong (PERC) . We will for the last time be using the data from 2001 .
- 6-The World Bank (WBES) , 2001 .
- 7-The World Economic Forum (WEF) .
- 8-We will use data for 2001 – 2003 .
- 9-State Capacity Survey by Columbia University (CU) , 2003 .

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

با استفاده از روش‌های آماری ، روابط بین متغیرهای موجود از طریق ضریب هم بستگی رتبه‌ای اسپیرمن^۱ استخراج شده و شدت و ترتیب اهمیت هر یک از عوامل مؤثر در جهانی شدن و همچنین ارجح بودن دو متغیر آزادسازی اقتصادی یا فساد مالی (اصلاحات مدیریتی) در جهت ارتقای موقعیت جهانی شدن با استفاده از نرم افزار آماری STATGRAF مشخص گردیده است

تجزیه و تحلیل داده‌ها

(الف) توصیف داده‌ها

چنان‌که توضیح داده شد اطلاعات موجود در این تحقیق از سه منبع استخراج گردیده است که به توصیف هر یک به شرح زیر می‌پردازیم :

- ۱- توصیف داده‌ها مربوط به شاخص جهانی شدن این اطلاعات از منابع زیر استخراج گردیده است :

- 1- World Development Indicators 2003
- 2- International Financial statistic Yearbook 2003
- 3- Telecommunications union Yearbook of statistics 2003
- 4- ComPenldium of Tourism statistics 2003
- 5- Balance of Payment statistics 2003
- 6- World Factbook 2003

که عموماً برای اندازه گیری شاخص جهانی شدن مربوط به سال ۲۰۰۴ از اطلاعات سال ۲۰۰۲ و برای سال ۲۰۰۳ از اطلاعات سال ۲۰۰۱ استفاده شده است .

شاخص جهانی شدن فقط اقتصادی نیست بلکه عامل‌های سیاسی ، فنی ، فردی را هم شامل می‌شود اما شامل معیارهای فرهنگی نیست . البته قرار است برای سال ۲۰۰۵ با تلاش دو محقق در دانشگاه سنگاپور عامل فرهنگ برای کشورها از طریق واردات و صادرات ، و مطبوعات موردن ارزیابی قرار گیرد .

طبق شاخص جهانی شدن ، اروپا جهانی ترین منطقه است به علت آن که به تجارت ، سرمایه گذاری خارجی و مسافت بدون گذرنامه اهمیت می‌دهد .

1 . Spearman's Correlation Cofficient

- ۵) قوانین و مقررات
- ۶) مالیات بندی
- ۷) سیاستهای پولی
- ۸) بانکداری
- ۹) حقوق مالکیت
- ۱۰) بازار سیاه

با استفاده از مقادیر شاخص های جزئی برای هر کشور، امتیازاتی (از یک تا پنج) در خصوص شاخص های ده گانه ی مذبور تعیین می گردد و میانگین این امتیازات، جایگاه اقتصادی هر کشور را در سطح جهان بدست می دهد. کمترین امتیاز بیانگر حداقل درجه ی آزادی اقتصادی و بالاترین امتیاز نشان دهنده ی ، فقدان آزادی اقتصادی می باشد.

اطلاعات مربوط پس از پردازش خلاصه سازی طبق جدول شماره ۱ و ۲ می باشد.

- 10- Gallup International on behalf of Transparency International (GI / TI), BPI 2002.
- 11- Information International (II) , 2003 .
- 12- A Multilateral Development Bank (MDB) , 2002 .
- 13- The Business Environment and Enterprise Performance Survey (BEEPS) , 2002 .
- 14- The World Markets Research Centre (WMRC) , 2002 .

سازمان شفافیت بین الملل (TI) این اطلاعات را جمع آوری می کند. جمع آوری و بر اساس میانگین دوره ای سه ساله برآورد می شود که CPI سال ۲۰۰۴ مربوط به سال های بین ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۴ است محاسبات آماری CPI در دانشگاه Passau آلمان تحت نظر پروفسور Johann Graf Lambsdorff انجام شده است.

شاخص مالی (CPI) یعنی آشفتگی در بخش دولتی، سوء استفاده از ادارات دولتی به منظور رسیدن به دستاوردهای خصوصی و سوء استفاده از مدیریت دولتی برای منفعت خصوصی تعریف می شود که از طریق مقایسه ی پرونده در دادگاه ها و استفاده از تجربیات و استنباط های افرادی است که با کشورها روپرتو هستند.

۳- توصیف داده ها مربوط به آزادسازی اقتصادی اندازه گیری کمی درجه ی آزادی فعالیت های اقتصادی، مستلزم تعیین شاخص هایی است که این شاخص ها خود تبلوری از معیارهای عینی اقتصادی باشد. ایجاد این شاخص ها برای اولین بار در اوخر دهه ۱۹۸۰ به وسیله بنیاد هریتیج (Heritage Foundation) مورد مطالعه قرار گرفت و از سال ۱۹۹۴ در قالب درجه بندی کشورهای مختلف به لحاظ شاخص آزادی اقتصادی به طور سالانه منتشر می یابد. شاخص های کلی معرفی شده برای توضیح درجه آزادی اقتصادی، ده شاخص زیر است و هر شاخص کلی خود به چند شاخص جزئی تقسیم می شود .

شاخص های کلی عبارتند از :

- ۱) سیاست های تجاری
- ۲) مداخله دولت
- ۳) سرمایه گذاری خارجی
- ۴) کنترل قیمت و دست مزد

جدول شماره ۱: رتبه بندی کشورها از لحاظ جهانی شدن، آزادسازی اقتصادی، فساد مالی (۲۰۰۴-۲۰۰۳)

ردیف	کشورها	کشورها	جهانی شدن ۲۰۰۳	جهانی شدن ۲۰۰۴	آزادسازی اقتصادی ۲۰۰۳	آزادسازی اقتصادی ۲۰۰۴	فساد مالی ۲۰۰۳	فساد مالی ۲۰۰۴
۱	ایرلند		۱	۵	۵	۵	۱۴	۱۷
۲	سنگاپور		۴	۲	۲	۲	۴	۵
۳	سوئیس		۲	۹	۱۵	۳	۹	۷
۴	هلند		۵	۴	۱۱	۱۹	۶	۱۰
۵	فنلاند		۱۰	۵	۱۱	۱۴	۱	۱
۶	کانادا		۷	۶	۱۸	۱۶	۱۰	۱۲
۷	امریکا		۱۱	۷	۶	۱۰	۱۵	۱۷
۸	زلاندنو		۱۶	۸	۳	۳	۳	۲
۹	اتریش		۸	۹	۱۹	۲۰	۱۲	۱۳
۱۰	دانمارک		۶	۱۰	۶	۸	۲	۳
۱۱	سوئد		۳	۱۱	۱۱	۱۲	۵	۶
۱۲	انگلیس		۹	۱۲	۷	۷	۱۱	۱۱
۱۳	استرالیا		۲۱	۱۳	۹	۱۱	۱۰	۸
۱۴	چک		۱۵	۱۴	۲۵	۳۲	۳۴	۵۱
۱۵	فرانسه		۱۲	۱۵	۴۰	۴۴	۱۹	۲۲
۱۶	پرتقال		۱۴	۱۶	۳۲	۳۱	۳۱	۲۷
۱۷	نروژ		۱۳	۱۷	۲۷	۲۸	۸	۸
۱۸	آلمان		۱۷	۱۸	۱۹	۱۸	۱۶	۱۵
۱۹	اسلوونی		۲۵	۱۹	۶۲	۵۲	۲۲	۳۱
۲۰	مالزی		۱۸	۱۸	۷۲	۳۹	۲۶	۳۹
۲۱	اسلواکی		۲۷	۲۱	۶۶	۳۵	۳۸	۵۷
۲۲	اسرائیل		۱۹	۲۲	۳۳	۲۹	۱۷	۲۶
۲۳	کرواسی		۲۲	۲۳	۸۹	۶۷	۳۶	۶۷
۲۴	اسپانیا		۲۰	۲۴	۲۹	۲۲	۲۰	۲۲
۲۵	ایتالیا		۲۴	۲۵	۲۹	۴۲	۲۵	۴۲
۲۶	مجارستان		۲۳	۲۳	۲۶	۴۴	۲۸	۴۲
۲۷	پاناما		۳۰	۳۰	۲۷	۴۴	۴۲	۶۶
۲۸	یونان		۳۴	۲۸	۲۸	۵۶	۳۱	۴۹
۲۹	ژاپن		۳۵	۲۹	۳۵	۳۵	۱۸	۲۴
۳۰	بتسوانا		۳۳	۳۰	۳۵	۳۹	۲۳	۳۱
۳۱	لهستان		۳۲	۳۱	۶۶	۵۶	۴۰	۶۷
۳۲	کره جنوبی		۲۸	۲۸	۵۲	۴۶	۳۲	۴۷

ادامه جدول شماره ۱

ردیف	کشورها	رتبه جهانی شدن ۲۰۰۳	رتبه جهانی شدن ۲۰۰۴	رتبه آزاد سازی اقتصادی ۲۰۰۴	رتبه آزاد سازی اقتصادی ۲۰۰۳	رتبه فساد مالی ۲۰۰۳	رتبه فساد مالی ۲۰۰۴
۳۳	فیلیپین	۵۲	۳۳	۶۲	۶۲	۵۵	۱۰۲
۳۴	آرژانتین	۴۸	۳۴	۶۸	۶۸	۵۳	۲۸
۳۵	تونس	۳۹	۳۵	۶۸	۶۷	۲۷	۳۹
۳۶	تایوان	۳۴	۳۶	۲۷	۳۴	۲۴	۳۵
۳۷	شیلی	۳۱	۳۷	۱۶	۱۳	۱۶	۲۰
۳۸	اوگاندا	۳۶	۳۸	۶۲	۴۸	۵۸	۱۰۲
۳۹	رومانی	۴۰	۳۹	۱۳۸	۱۲۹	۵۱	۸۷
۴۰	سنگال	۴۱	۴۰	۸۰	۷۲	۴۷	۸۵
۴۱	عرستان	۶۱	۴	۶۸	۷۴	۲۹	۷۱
۴۲	نیجریه	۳۷	۴۲	۱۴۰	۱۴۲	۶۱	۱۴۴
۴۳	اوکراین	۴۲	۴۳	۱۳۱	۱۱۷	۵۷	۱۲۲
۴۴	روسیه	۴۵	۴۴	۱۳۵	۱۱۴	۵۲	۹۰
۴۵	مکزیک	۴۹	۴۵	۵۶	۶۳	۳۹	۶۴
۴۶	پاکستان	۵۰	۴۶	۹۹	۱۰۹	۵۴	۱۲۹
۴۷	مراکش	۲۹	۴۷	۶۸	۶۶	۴۵	۷۷
۴۸	تایلند	۴۷	۴۸	۴۰	۶۰	۴۶	۶۴
۴۹	آفریقای جنوبی	۳۸	۴۹	۴۴	۵۳	۳۰	۴۴
۵۰	کلمبیا	۵۵	۵۰	۷۲	۸۳	۳۵	۹۰
۵۱	سریلانکا	۴۴	۵۱	۸۰	۷۶	۴۳	۶۷
۵۲	پرو	۵۹	۵۲	۵۶	۵۸	۳۷	۶۷
۵۳	برزیل	۵۷	۵۳	۷۲	۸۰	۳۳	۵۹
۵۴	کنیا	۴۳	۴۳	۸۵	۹۴	۵۶	۱۲۹
۵۵	ترکیه	۵۳	۵۵	۱۱۹	۱۰۶	۴۸	۷۷
۵۶	بنگلادش	۵۴	۵۶	۱۱۹	۱۲۱	۶۲	۱۴۵
۵۷	چین	۵۱	۵۷	۱۲۷	۱۲۸	۴۱	۷۱
۵۸	ونزوئلا	۶۰	۵۸	۱۱۹	۱۴۷	۵۶	۱۱۴
۵۹	اندونزی	۵۸	۵۹	۹۹	۱۳۶	۵۹	۱۳۳
۶۰	مصر	۴۶	۶۰	۱۰۴	۹۵	۴۴	۷۷
۶۱	هند	۵۶	۶۱	۱۱۹	۱۲۱	۵۰	۹۰
۶۲	ایران	۶۲	۶۲	۱۴۶	۱۴۸	۴۹	۸۷

منبع:

- 1.Foreign policy(2003,2004)
- 2.Transparency International(2003,2004)
3. Heritage Foundation (2003-2004)

جدول شماره ۲: رتبه بندی کشورها از لحاظ شاخص آزاد سازی اقتصادی

ردیف	کشورها	بین المللی	تغیرات	ملکیات پندی	عوامل	ساده دولت	خارجی	سروایر گذار	بانکداری	دستمزد	حقوق	منفوی	مالکیت	قواین و مقررات	سباه	بازار
۱	ایرلند	۲	۲/۴	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۲
۲	سنگاپور	۱	۲/۶	۱	۱	۳/۵	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۳	سوئیس	۲	۲/۴	۲	۲	۲	۱	۲	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۴	هلند	۲	۴/۴	۲	۳	۳	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۵	فلادلیفی	۲	۳/۵	۲	۳	۳	۱	۲	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۶	کانادا	۲	۲/۸	۲	۳	۳	۱	۱	۲	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۷	امريكا	۲	۴	۲	۴	۱	۱	۱	۱	۲	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۸	لاندزو	۲	۴	۲	۴	۱	۱	۱	۱	۲	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۹	اتریش	۲	۴/۳	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۱۰	دانمارک	۲	۴	۲	۴	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۱۱	سوئد	۲	۴	۲	۴	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۱۲	انگلیس	۲	۲/۹	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۱۳	استراليا	۲	۲/۸	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۱۴	چک	۲	۲/۹	۲	۱	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۱۵	فرانسه	۲	۴/۳	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۵	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۱۶	بریتانیا	۲	۲/۸	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۱۷	نیوزلند	۲	۴	۲	۴	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۱۸	آلمان	۲	۲/۸	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۱۹	اسلوونی	۳	۲/۵	۳	۳	۱	۱	۱	۱	۳	۳	۱	۱	۱	۱	۱
۲۰	مالزی	۳	۲/۶	۳	۴	۱	۱	۱	۱	۴	۴	۱	۱	۱	۱	۱
۲۱	اسلوواکي	۳	۲/۹	۳	۲	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۲۲	اسرائيل	۲	۴/۶	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۲۳	کرواسيا	۴	۴/۳	۴	۲	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۲۴	اسپانيا	۲	۴/۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۲۵	ایتاليا	۲	۴/۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۲۶	محارستان	۲	۳	۳	۲	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۲۷	پاناما	۳	۲/۸	۳	۳	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۲۸	بوتان	۲	۴	۲	۴	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۲۹	ژاپن	۲	۴/۲	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۳۰	پیتسووا	۳	۳	۳	۳	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۳۱	لهستان	۳	۳/۶	۳	۲	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۳۲	کره جنوبی	۴	۳/۴	۴	۲	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۳۳	فیلبیان	۲	۳/۵	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۳۴	آرژانتين	۴	۲/۸	۴	۴	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۳۵	تونس	۵	۲/۹	۵	۳	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۳۶	تابولان	۲	۲/۳	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۳۷	شلی	۲	۲/۶	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۳۸	اوگاندا	۳	۳/۱	۴	۳	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۳۹	روماني	۴	۳/۱	۴	۳	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۴۰	ستگان	۳	۴/۵	۳	۳	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۴۱	عربستان	۴	۴/۱	۴	۴	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۴۲	نسجيري	۵	۲/۵	۵	۴	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۴۳	اوکرaine	۳	۲/۹	۳	۳	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۴۴	روسه	۳	۲/۶	۳	۳	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۴۵	مکریک	۲	۴	۴	۳	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۴۶	پاکستان	۵	۲/۵	۵	۴	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۴۷	صرکان	۵	۲/۸	۵	۲	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۴۸	تاپلند	۴	۲/۶	۴	۳	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۴۹	آفریقای جنوبی	۴	۳/۹	۴	۳	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۵۰	کلمبیا	۴	۲/۸	۴	۳	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۵۱	سوی لانکا	۳	۲/۶	۳	۳	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۵۲	پرو	۴	۲/۵	۴	۳	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۵۳	برزيل	۴	۲/۵	۴	۳	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۵۴	کیننا	۵	۲/۶	۵	۴	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۵۵	ترکه	۳	۲/۹	۳	۳	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱
۵۶	سنگاقدش	۵	۲/۵	۵	۴	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱

ادامه جدول شماره ۲: رتبه بندی کشورها از لحاظ شاخص آزاد سازی اقتصادی

۱.	۲.	۳.	۴.	۵.	۶.	۷.	۸.	۹.	۱۰.	۱۱.	۱۲.	۱۳.
۳/۵	۴	۴	۳	۴	۴	۱	۳/۵	۴/۴	۵	چین	۵۷	
۴	۴	۴	۴	۴	۵	۵	۳/۵	۴/۳	۴	ونزوئلا	۵۸	
۴/۵	۴	۴	۳	۴	۴	۳	۴	۴/۱	۳	اندونزی	۵۹	
۳/۵	۴	۳	۳	۴	۳	۱	۳	۴/۳	۴	مصر	۶۰	
۴	۴	۳	۳	۴	۳	۲	۳/۵	۳/۸	۵	هند	۶۱	
۵	۵	۵	۴	۵	۴	۴	۵	۳/۶	۲	ایران	۶۲	

1- Heritage Foundation (2004)

آزاد سازی اقتصادی و شاخص های آن با جهانی شدن و فساد مالی با جهانی شدن.

۳- بخش سوم: تعیین درجه ای اهمیت هر یک از عوامل و پاسخ به سوالات تحقیق و آزمون فرضیه.

تفسیر محاسبات:

با توجه به فرضیه اول:

در بین عوامل جهانی شدن (اقتصادی، سیاسی، فردی، فنی) نقش عوامل فردی از سایر عوامل مهم تر است «»

طبق جدول شماره ۳ ضریب همبستگی بین شاخص جهانی شدن و عوامل چهارگانه در سال ۲۰۰۳ به ترتیب نقش عوامل پرسنلی، فنی، اقتصادی و سیاسی مهم است به عبارت دیگر در بین شاخص های جهانی شدن نقش توریسم و جهانگردی، مکالمات تلفن بین المللی نقل و انتقالات پول بین المللی از سایر عوامل مهم تر است.

اما در سال ۲۰۰۴ به ترتیب عوامل فنی، فردی، اقتصادی و سیاسی در جهانی شدن نقش دارند البته با یک اختلاف جزئی یعنی عامل پرسنلی با فنی جا به جا شده است نکته مهم در این محاسبه این است که درجه ای شدت هم بستگی بین تمامی عوامل جهانی شدن با شاخص جهانی شدن بیشتر شده است.

همچنین طبق محاسبات در بین عوامل اقتصادی، در سال ۲۰۰۳ سرمایه گذاری مستقیم خارجی و در سال ۲۰۰۴ سرمایه گذاری در اوراق قرضه و در بین عوامل پرسنلی در سال ۲۰۰۳ و ۲۰۰۴، مکالمات تلفن بین المللی و در بین عوامل فنی در سال ۲۰۰۳ و ۲۰۰۴

ب) تحلیل داده ها

چنان که اشاره شده سوال آغازین این تحقیق این است که :

- با توجه به عوامل جهانی شدن (فنی، سیاسی، اقتصادی و پرسنلی) نقش کدام یک به ترتیب بیشتر است؟

- آیا کاهش فساد مالی و آزاد سازی اقتصادی تأثیری بر اصلاحات مدیریتی در زمینه جهانی شدن دارند؟ و نقش کدام یک بیشتر است؟

برای جواب دادن به این سوالات، محقق فرضیه های را تدوین و برای آزمایش آن ها به گردآوری اطلاعات از عوامل جهانی شدن و آزاد سازی اقتصادی و فساد مالی اقدام می کند که در واقع این مرحله شامل مجموعه عملیاتی است که فرضیه ها با داده های به دست آمده مقابله می شود. بنابراین اطلاعات گردآوری شده یک مرحله ای واسطه ای میان ساختن فرضیه ها و تحلیل اطلاعات گردآوری شده برای آزمون ها است.

برای آزمون هر یک از فرضیات و سوالات، داده ها استخراج و سپس از طریق ضریب هم بستگی اسپیرمن، نوع هم بستگی و درجه ای شدت آن مشخص و سپس اهمیت هر یک از عوامل به ترتیب بیان گردیده است.

این فصل شامل سه بخش است:

۱- بخش اول : محاسبه ای ضریب همبستگی بین عوامل جهانی شدن (سیاسی، فنی، اقتصادی، فردی) و جهانی شدن.

۲- بخش دوم: محاسبه ضریب همبستگی بین

۲۰۰۴ مشارکت در سازمان ملل و شورای امنیت نقش مهم تری داشته اند.

سروهای اینترنتی مطمئن و در بین عوامل سیاسی در سال ۲۰۰۳ عضویت در سازمان‌های بین‌الملل و در سال

جدول شماره ۳ : ضریب همبستگی بین شاخص جهانی شدن و عوامل چهارگانه در سالهای ۲۰۰۳ و ۲۰۰۴

عوامل اقتصادی	عوامل فردی	عوامل فنی	عوامل سیاسی	جهانی شدن
ضریب همبستگی کلی عوامل اقتصادی	ضریب همبستگی کلی عوامل فردی	ضریب همبستگی کلی عوامل فنی	ضریب همبستگی کلی عوامل سیاسی	سال
۰/۷۶۲۷	۰/۷۶۹۲	۰/۷۶۷۲	۰/۷۶۶۰	۲۰۰۳
۰/۷۵۳۰	۰/۷۶۰۰	۰/۷۶۷۰	۰/۷۶۶۰	۲۰۰۴

همچنین ضریب هم بستگی بین شاخص جهانی شدن و فساد مالی در سال ۲۰۰۳ برابر $0/8759 = 6$ و در سال ۲۰۰۴ برابر $0/81 = 7$ محاسبه شده است که نشان می‌دهد بین شاخص جهانی شدن و کاهش فساد مالی رابطه مستقیم و معنی داری وجود دارد.

برای تعیین همبستگی بین شاخص آزاد سازی اقتصادی با شاخص جهانی شدن جدول زیر محاسبه گردیده است :

جدول شماره ۴ : ضریب هم بستگی بین جهانی شدن، آزاد سازی اقتصادی و فساد مالی سال ۲۰۰۳ و ۲۰۰۴

سال	شاخص	آزاد سازی اقتصادی	فساد مالی
۲۰۰۳		۰/۸۲۶۳	۰/۸۷۵۹
۲۰۰۴		۰/۸۲۴۸	۰/۸۱۶۰

تفسیر جدول ضریب همبستگی بین جهانی شدن، آزادسازی اقتصادی و فساد مالی سالهای ۲۰۰۳ و ۲۰۰۴ با توجه به فرضیه دوم :

«اصلاحات مدیریتی در راستای خط مشی مدیریت عمومی و آزادسازی اقتصادی و کاهش فساد مالی در جهت ارتقای جهانی شدن نقش معنی داری دارند.» (به عبارت دیگر هر قدر آزادسازی اقتصادی بیشتر و فساد مالی کمتر باشد اصلاحات مدیریتی بیشتر و جهانی شدن تسريع می‌گردد)

طبق محاسبه جدول شماره ۴ ضریب هم بستگی بین شاخص جهانی شدن و آزاد سازی اقتصادی در سال ۲۰۰۳ برابر $0/8263 = 7$ و در سال ۲۰۰۴ برابر $0/8748 = 7$ محاسبه شده است که نشان می‌دهد بین شاخص جهانی شدن و آزاد سازی اقتصادی رابطه مستقیم وجود دارد.

جهانی شدن و قوانین و مقررات $= 0.7544$ ، بین شاخص جهانی شدن و بازار سیاه $= 0.8025$ ، محاسبه شده است که نشان می دهد درجه اهمیت و شدت همبستگی به ترتیب عبارتند از : بازار سیاه، حقوق مالکیت، قوانین و مقررات، سیاست تجاری دولت ها، بانک داری، سرمایه گذاری مستقیم خارجی، کنترل حقوق و دست مزد، مالیات بندی، سیاست پولی، دخلات دولت ها.

ضریب همبستگی بین شاخص آزادسازی اقتصادی با شاخص جهانی شدن:

طبق محاسبه جدول شماره ۵ ، میزان همبستگی بین شاخص جهانی شدن و شاخص آزاد سازی اقتصادی در سال ۲۰۰۴ عبارتند از : بین شاخص جهانی شدن و سیاست تجاری دولت $= 0.7153$ ، شاخص جهانی شدن و مالیات بندی $= 0.4848$ و بین شاخص جهانی شدن و سیاست پولی $= 0.3402$ ، بین شاخص جهانی شدن و سرمایه گذاری مستقیم خارجی $= 0.6609$ ، بین جهانی شدن و بانکداری $= 0.6688$ ، بین شاخص جهانی شدن و کنترل حقوق و دستمزد $= 0.5551$ ، بین شاخص جهانی شدن و حقوق مالکیت $= 0.7854$ ، بین شاخص

جدول شماره ۵: ضریب همبستگی بین شاخص های آزادسازی اقتصادی با شاخص جهانی شدن

	جهانی شدن	سیاست تجاری دولتها	مالیات بندی	دخلات دولتها	سیاست پولی	سرمایه گذاری خارجی	بانکداری	کنترل حقوق دستمزد	حقوق مالکیت	قوانین و مقررات	بازار سیاه
جهانی شدن	۱	-۰.۷۱۵۳	-۰.۴۸۴۸	-۰.۷۹۴	-۰.۳۴۰۲	-۰.۶۶۰۹	-۰.۶۶۸۸	-۰.۵۵۵۱	-۰.۷۸۵۴	-۰.۷۵۴۴	-۰.۸۰۲۵
	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)
	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
سیاست تجاری دولتها	-۰.۷۱۵۳	۱	-۰.۴۶۴	-۰.۲۶۷۴	-۰.۱۶۱۶	-۰.۴۶۴۴	-۰.۶۶۵۱	-۰.۳۶۶۴	-۰.۷۳۷	-۰.۷۹۰۳	-۰.۶۹۹۹
	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)
	.	۱	-۰.۱۷۷۳	-۰.۳۶۸۰	-۰.۴۱۱	-۰.۰۰۴	.	-۰.۰۰۴۳	.	-۰.۱۰۰۱	.
مالیات بندی	۱	-۰.۴۶۴	۱	-۰.۰۷۵۸	-۰.۱۳۹۴	-۰.۰۰۳۴۰	-۰.۰۹۳۵	-۰.۰۰۸۰	-۰.۰۰۲۷۴	-۰.۱۳۴۶	-۰.۰۵۳۷
	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)
	-۰.۷۶۴	-۰.۱۷۷۳	۱	-۰.۰۵۶۱	-۰.۱۷۶۳	-۰.۰۰۵	-۰.۰۶۵۴	-۰.۰۰۹۶	-۰.۰۰۶۶	-۰.۱۹۶۶	-۰.۶۷۵۲
دخلات دولت ها	-۰.۷۷۹۴	-۰.۴۶۷۴	-۰.۰۷۲۸	۱	-۰.۱۲۴۱	-۰.۰۰۳۵۸	-۰.۰۰۳۰	-۰.۰۰۳۶	-۰.۰۰۲۷۵۶	-۰.۱۷۷۰	-۰.۲۱۹۰
	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)
	-۰.۱۹۱	-۰.۱۳۸	-۰.۰۵۴۱	۱	-۰.۳۳۲۲	-۰.۰۰۰۵	-۰.۰۰۰۵	-۰.۰۰۰۵	-۰.۰۰۱۳	-۰.۱۶۶۹	-۰.۱۸۷۲
سیاست پولی	-۰.۳۴۰۲	-۰.۶۱۶	-۰.۱۳۹۴	-۰.۱۲۴۱	۱	-۰.۲۵۲۸	-۰.۰۰۲۰	-۰.۰۰۷۹	-۰.۰۰۱۴	-۰.۱۸۹۲	-۰.۴۳۶۴
	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)
	-۰.۰۰۷۹	-۰.۱۴۱۱	-۰.۲۷۶۳	-۰.۱۳۲۲	۱	-۰.۰۸۳	-۰.۰۰۴۷	-۰.۰۰۱۹	.	-۰.۱۲۲۹	-۰.۰۰۰۷
جویان سرمایه گذاری خارجی	-۰.۶۶۰۹	-۰.۱۳۵۴۲	-۰.۱۰۴۲۴	-۰.۰۳۰۸۲	-۰.۲۵۲۸	۱	-۰.۰۷۹	-۰.۰۷۹۰۲	-۰.۰۴۱۶	-۰.۴۷۶۴	-۰.۰۵۰۰
	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)
	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
بانکداری	-۰.۶۸۸۸	-۰.۱۰۱۹۳	-۰.۰۹۳۵	-۰.۲۵۸۸	-۰.۰۷۲۲	-۰.۰۰۹۰	۱	-۰.۰۸۸۳	-۰.۰۰۸۹	-۰.۶۳۱۰	-۰.۰۴۴۳
	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)
	.	.	-۰.۴۶۵۴	-۰.۰۰۰۵	-۰.۰۰۸۴۷	.	۱	.	.	.	.
کنترل حقوق دستمزد	-۰.۰۵۵۱	-۰.۳۶۶۴	-۰.۰۰۷۱	-۰.۱۳۹۶	-۰.۰۹۷۹	-۰.۰۰۷۰	-۰.۰۰۸۲	۱	-۰.۰۲۱۴	-۰.۶۳۷۲	-۰.۶۵۰۲
	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)
	.	-۰.۰۰۴۴	-۰.۰۴۹۳۶	-۰.۰۷۷۵	-۰.۰۰۱۹	.	.	۱	.	.	.
حقوق مالکیت	-۰.۷۸۵۴	-۰.۱۷۸۷۴	-۰.۰۷۷۴	-۰.۲۷۸۶	-۰.۱۳۱۴	-۰.۰۴۱۶	-۰.۰۰۸۹	-۰.۰۲۱۴	۱	-۰.۶۸۶۵	-۰.۹۱۲۲
	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)
	.	.	-۰.۱۸۰۵	-۰.۰۱۳۱۳	-۰.۰۰۸	.	.	.	۱	.	.
قوانین و مقررات	-۰.۷۵۲۴	-۰.۱۹۰۵۳	-۰.۱۳۳۶	-۰.۱۱۷۰	-۰.۰۲۸۹۲	-۰.۰۵۷۶۳	-۰.۰۰۳۰	-۰.۰۳۷۲	-۰.۰۶۸۶۵	۱	-۰.۷۶۸۵
	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)
	.	-۰.۰۰۰۱	-۰.۲۹۶۴	-۰.۱۶۶۹	-۰.۰۰۳۹	.	.	.	۱	.	.
بازار سیاه	-۰.۸۰۲۵	-۰.۱۶۶۹۹	-۰.۰۵۳۷	-۰.۱۱۹۰	-۰.۰۳۴۶	-۰.۰۴۰۰	-۰.۰۵۸۰	-۰.۰۵۴۰۳	-۰.۰۵۰۲	-۰.۹۱۱۲۳	-۰.۷۶۸۰
	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)	(۶۲)
	.	.	-۰.۶۷۵۲	-۰.۰۰۷۲	-۰.۰۰۰۷	.	.	.	.	.	۱

منبع : محاسبات محقق

عوامل فنی : کاربران اینترنت ، میزبانان اینترنت و سرورهای مطمئن اینترنتی .

عوامل پرسنلی : ترافیک مکالمات خارجی ، جهان گردی و نقل و انتقالات پول بین‌المللی .

عوامل سیاسی : عضویت در سازمان‌های بین‌المللی ، مشارکت در سازمان ملل و شورای امنیت ، قراردادها و تعداد سفارت خانه .

با توجه به اطلاعات جدول شماره ۳ جهانی شدن به عنوان متغیر وابسته، بیشترین تأثیر مستقیم در سال ۲۰۰۳ را به ترتیب از عوامل پرسنلی ، فنی ، اقتصادی و سیاسی دریافت می‌کند . و در سال ۲۰۰۴ این ترتیب به شکل فنی ، پرسنلی ، اقتصادی و سیاسی جا به جا می‌شود . به عبارت دیگر نقش عوامل فنی در سال ۲۰۰۴ در جهت تأثیر پذیری جهانی شدن از دیگر عوامل بیشتر است .

فرضیه دوم : تأیید می‌گردد مبنی بر این که بین اصلاحات مدیریتی و جهانی شدن رابطه‌ی مستقیم وجود دارد ، فرضیات جز رابطه بین جهانی شدن و آزادسازی اقتصادی و کاهش فساد مالی هم تأیید و ضریب هم بستگی اسپیرمن طبق جدول شماره ۴ زیر محاسبه گردیده است . جدول شماره ۴ نشان می‌دهد که در سال ۲۰۰۳ کاهش فساد مالی نسبت به کاهش آزادسازی اقتصادی بیشترین تأثیر را در اصلاح مدیریتی در فرآیند جهانی شدن دارد . در نتیجه ، فرضیه سوم تأیید می‌گردد . اما در سال ۲۰۰۴ ، آزادسازی اقتصادی نسبت به کاهش فساد مالی ، بیشترین تأثیر را در اصلاح نظام مدیریتی دارد یعنی فرضیه‌ی سوم در سال ۲۰۰۴ مورد تأیید قرار نمی‌گیرد . همچنین روند شدت هم بستگی بین دو عامل آزادسازی اقتصادی و فساد مالی در سال ۲۰۰۴ نسبت به ۲۰۰۳ در حال افزایش است .

فرضیه سوم :

با توجه به فرضیه سوم

((بین دو عامل آزاد سازی اقتصادی و کاهش فساد مالی در جهت اصلاحات نظام مدیریتی ، نقش آزاد سازی اقتصادی مهمتر است .))

طبق محاسبات جدول شماره ۴ درجه و شدت هم بستگی بین شاخص جهانی شدن و آزاد سازی اقتصادی در سال ۲۰۰۳ قرار $0.8748 = \gamma$ بوده ، در حالی که شدت همبستگی بین شاخص جهانی شدن و فساد مالی برابر $0.8406 = \gamma$ ، که نشان می‌دهد آزادسازی نقش مهمتری در اصلاحات نظام مدیریتی در جهت ارتقای موقعیت جهانی شدن دارد .

در سال ۲۰۰۴ ، درجه و شدت هم بستگی بین شاخص جهانی شدن و آزاد سازی اقتصادی برابر $0.8263 = \gamma$ می‌باشد در حالی که شدت هم بستگی بین شاخص جهانی شدن و فساد مالی برابر $0.8759 = \gamma$ که نشان می‌دهد که اطلاعات و داده‌های سال ۲۰۰۴ هم این فرضیه را تأیید نمی‌کند زیرا درجه و شدت هم بستگی بین فساد مالی و شاخص جهانی شدن بیشتر شده است .

البته شدت هم بستگی برای آزادسازی اقتصادی در سال ۲۰۰۴ نسبت به ۲۰۰۳ کاهش ولی فساد مالی در سال ۲۰۰۴ نسبت به ۲۰۰۳ افزایش یافته است .

نتیجه گیری

نتایج فرضیات تحقیق به شرح زیر بیان می‌گردد : فرضیه اول : تأیید می‌گردد مبنی بر این که عوامل مؤثر در جهانی شدن ، عوامل اقتصادی ، سیاسی ، فردی و فنی می‌باشد و این عوامل رابطه‌ی مستقیم با جهانی شدن دارند و نقش عوامل فردی از سایر عوامل مهم تر است . بنابراین با توجه به تجزیه و تحلیل آماری و جهت ارتقای موقعیت در جهانی شدن لازم است عوامل سیاسی ، اقتصادی ، فنی و فردی مورد توجه مدیران قرار گیرد که

مشروع آن‌ها عبارتند از :

عوامل اقتصادی : تجارت بین‌الملل ، سرمایه‌گذاری در اوراق قرضه ، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و درآمد سرمایه‌گذاری خارجی .

جدول شماره ۶: ضریب همبستگی بین شاخصهای جهانی شدن با شاخص آزادسازی اقتصادی

دولت ها	ساست تجاری	مالیات بندی	دخالت دولتها	سیاست پولی	سرمایه گذاری خارجی	بانکداری	کنترل حقوق و دستمزد	حقوق مالکیت	قوانين و مقررات	بازار سیاه
R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
۰/۸۰۲۵	۰/۷۵۴۴	۰/۷۸۵۴	۰/۵۵۵۱	۰/۶۶۸۸	۰/۶۶۰۹	۰/۳۴۰۲	۰/۲۷۹۴	۰/۴۸۴۸	۰/۷۱۵۳	

تجوییه مدل پیشنهادی

- ۱- اهمیت دادن شاخص های آزادسازی اقتصادی به ترتیب : بازار سیاه، حقوق مالکیت، قوانین و مقررات ، سیاست تجاری، سرمایه گذاری خارجی، بانک داری ، کنترل حقوق و دست مزد، مالیات بندی، دخالت دولت و سیاست پولی .
- ۲- اهمیت دادن به عوامل جهانی شدن به ترتیب عوامل فنی ، فردی ، اقتصادی و سیاسی .
- ۳- اصلاحات لازم در مورد سیاست های تجاری مانند کاهش نرخ تعرفه و موانع غیر تعرفه ای و کاهش پیچیدگی در خدمات گمرکی.
- ۴- اصلاح نظام مالیاتی به صورتی که نبود مالیات بر درآمد یا میزان یک نواختی مالیات بر درآمد
- ۵- کاهش مداخله هی دولت در امور اقتصادی
- ۶- اصلاح سیاست های پولی به طوری که نرخ تورم به کمتر از ۶ درصد برسد.
- ۷- برطرف کردن موانع سرمایه گذاری خارجی بصورتی که با تصویب قوانین جهت جذب سرمایه گذاری خارجی .
- ۸- بازنگری قانون بانک ها به صورتی که محدودیت کم در مورد بانک های خارجی و ارائه ای انواع خدمات مالی از سوی بانک ها.
- ۹- اصلاح نظام دست مزد به طوری که مزدها و قیمت ها را بازار تعیین نماید و حداقل دست مزد وجود نداشته باشد.
- ۱۰- حمایت از مالکیت خصوصی به طوری که مالکیت خصوصی به وسیله دولت تضمین شود.
- ۱۱- داشتن قوانین و مقررات شفاف و بدون اعمال تعیین.

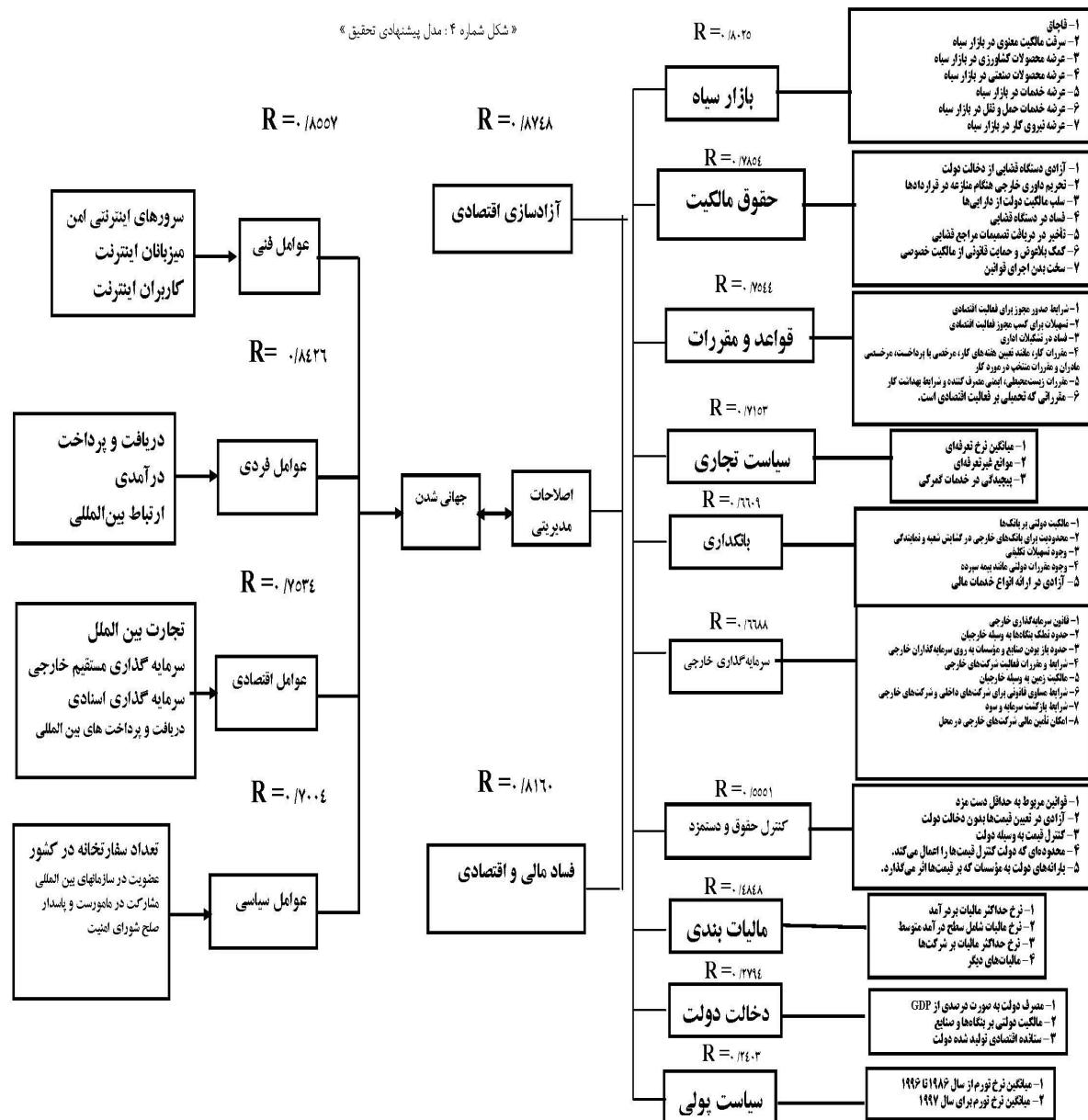
جدول بالا ضریب همبستگی بین شاخص جهانی شدن با هر یک از شاخص های آزادسازی اقتصادی در سال ۲۰۰۴ را نشان می دهد که درجه اهمیت آن ها به ترتیب عبارتند از : بازار سیاه، حقوق مالکیت، قوانین و مقررات، سیاست تجارت بین المللی، سرمایه گذاری خارجی، بانک داری، کنترل حقوق و دست مزد، مالیات بندی، دخالت دولت ها و سیاست های پولی . به عبارت دیگر خط مشی گذاران باید موارد به ترتیب ذکر شده را به نوبت در دستور کار خود قرار دهند تا بتوانند زمینه ی آزادسازی اقتصادی را فراهم آورند.

مدل مدیریتی مناسب در فرآیند جهانی شدن:

مدل پیشنهادی

به منظور سامان بخشی کشور جمهوری اسلامی ایران در فرآیند جهانی شدن لازم بود تا یک سنجش صحیح و قضاوی عالمانه از جهانی شدن و عوامل مؤثر بر آن انجام پذیرد؛ که در این تحقیق ضمن بررسی علمی عوامل مؤثر بر جهانی شدن و اثرات آن و تعیین رابطه ی همبستگی بین جهانی شدن و عوامل آن، سرانجام عوامل فنی بیشترین نقش را در جهت فرآیند جهانی شدن به عهده دارد. همچنین در مورد اصلاح نظام مدیریتی ، آزادسازی اقتصادی تعیین کننده است . به همین منظور لازم است مدیران و خط مشی گذاران درباره ی آزادسازی اقتصادی تعمق نمایند. جهانی شدن را که به عنوان بخش اجتناب ناپذیر از فرآیند تغییر سازمانی محسوب می شود در نظر بگیرند به همین منظور مدل پیشنهادی در ضمیمه ارائه می گردد.

شکل شماره ۴: مدل پیشنهادی تحقیق «

منابع و مأخذ:

۱. آذر، عادل؛ مومنی، منصور (۱۳۸۰). «آمار و کاربرد آن در مدیریت»، انتشارات سمت. تهران چاپ اول.
۲. بهکیش، محمد مهدی (۱۳۸۰). «اقتصاد ایران در بستر جهانی شدن»، نشر نی، تهران چاپ اول.
۳. سردار آبادی، خلیل الله (۱۳۸۰). «تأثیر تغییرات ساختاری و جهانی شدن»، فصلنامه مطالعات ملی، شماره ۱۰، تهران.
۴. سلیمی، حسن (۱۳۸۰). «فرهنگ جهانی، اسطوره یا واقعیت»، فصلنامه مطالعات ملی شماره ۱۰.

۵. صاحبی ، محمد (۱۳۸۰) «جهانی شدن و تأثیرات آن ها بر کلان شهرها » دفتر مطالعات و پژوهش های راهبردی سازمان فرهنگی شهرداری تهران ، تهران
۶. واترز ، مالکوم (۱۳۷۹) «جهانی شدن » اسماعیل مردانی گیوی و سیاوش مریدی ، سازمان مدیریت صنعتی ، تهران - چاپ اول.
۷. آون هیوز (۱۳۷۷) « مدیریت دولتی نوین » سید مهدی الوانی و همکاران، چاپ گلشن - تهران - چاپ اول.
8. Anivash Jha(2000) "Background to Globalization" India Center for Education and Documentation
9. Baber, Benjamin (2000) "Globalization Democracy" , www.prespect.Org.
10. Bergejk , p. and Mensin(1997)k, "measuring Globalization journal of world Trade , vol. 31, No. 3,June).
11. Dunning Jh.(1998), 26, No.1 Globalization and the New Geography of Foreign Direct Investment oxford Development Studies Vol.
12. Economist (1999) , "Storm over Globalization" , Nov , 27th .
13. Edwards , Sebastian (1993) , "Openness Trade Liberalization and Growth in Developing countries" Journal of Economic Literature , Vol. xxx1. Sep. (1998)
14. Economic Effects of services Liberalization:Overview of Empirical Studies; WTO secretariat. S/C/W/26/AddI
15. Gordon Mathe(2002W.S , (2000) "Global Culture / Individual Identity" New York , Routledge .
16. G. K. Hellenier "Global Economic Governance") Oxford University press.
17. [http://www.A.T. Kearney/Foreign Policy Magazine Globalization Index \(2004\) .](http://www.A.T. Kearney/Foreign Policy Magazine Globalization Index (2004) .)
18. : <http://www.Global policy .Org>.
19. IMF Issues Brief , "Globalization Threat or Opportunity?"
20. K.S.Jomo & N.Shyamala (2001) "Globalization versus Development" , New York Palgrave .
21. Lance Taylor(2002) "Global macroeconomic management" Oxford University Press
- Mirza, H. (2000) "The Globalization of multinational Enterprises and Developing country multinational" in Hood N. and S.Young (ed), the Globalization of Multinational Enterprises Activity and Economic Development , S.T. Martin Press
22. Mark Rupert,(2000) "Ideologies of Globalization"New York Routledge.
- Maddison, Garry B ; Globalization opportunities ; Opportunities and Danger; <http://www.Humanities MC mastes .>
23. O'Rourke , K.H. and Williamson , J. (1999) , Globalization and History; the Evolution in Nineteenth Century
24. Atlantic Economy , Cambridge , MA : MIT press .
25. Oxford University(2002) , "Governing Globalization" Edited by Deepak Nayyar. New Delhi .
26. Petras Jand Veltmeyer . H. (2002) "Globalization Unmasked" . New Delhi .
27. P. Beyer, (1994) , "Religion and Globalization" , London .
28. R. Robertson (1992) , "Globalization : Social Theory and Global Culture , London Report of the Committee on the prevention of Corruption (New Delhi) : Government of India, 1964 .
29. Richard K. Commen , (1996), Convergence and Transfer : a Review of the Globalization of New Public
30. Management , journal of Public sector management.
31. Seyf, A. (1997) , "Globalization and the Crisis in the International Economy" in Global society vol. 11 , No.3 .
32. Scholte , Jan Aart (2000) ; Globalization ; A critical Introduction , U.S.A. ST. martina press INC .
33. Sahikhmohd Saifuddien & Shaikh Mohds Alleh ; "Understanding the Impacts of Economic Globalization" , Research officer , IKIM .
34. Transparency International (TI),"Corruption Perceptions Index" , 1990.
35. Transparency International (TI) , "Corruption Perceptions Index" , 1998 .
36. UNCTAD (1999) , word Investment Report , "Foreign Direct Investment and the challenge of Development". Geneva .
37. Ulrich Beck (2002) , "What is Globalization ?" Translated by Patrick Camiller , Cambridge polity press .
38. www.center for Globalization and Policy Research / UCLA .ac.
39. www.WTO. com
40. World Bank ; (2002). "Globalization , growth and Poverty" ; Oxford ,
41. [www. Globalization. org. \(2004\). , "what is Globalization ?"](http://www. Globalization. org. (2004). ,)
42. www. Globalization Guide. Org? (2004) "Who are the Players.
43. WTO secretariat ; (2002) "Statistics on Globalization",.
44. Waters , Malkom (1995) ; "Globalization" : New York : Rutledge .
45. www.bashgah .net/Articles,16/07/1382
46. www. google.com